

BRONHEFFING BIJ BEDRIJFSFINANCIERING VIA KAPITAAL

Algemeen gesproken kunnen bedrijven zich financieren via schuld of via eigen vermogen. De fiscale behandeling bepaalt mee de keuze tussen beide financieringsbronnen, zowel bij de gefinancierde vennootschap als bij de belegger-aandeelhouder. Het onderstaande artikel biedt inzicht in de belangrijkste regels rond bronheffing of roerende voorheffing op inkomsten uit financiering via kapitaal.

Tot eind 2011 was de situatie op het vlak van de roerende voorheffing op dividenden redelijk eenvoudig. Het algemene tarief bedroeg 25%, behalve voor inkoopboni (dividenden verkregen naar aanleiding van de verwerving van eigen aandelen door de emitterende vennootschap) en liquidatieboni (dividenden toegekend in geval van gehele of gedeeltelijke verdeling van het maatschappelijk vermogen van een vennootschap). Voor die twee uitzonderingen gold een verlaagd tarief van 10%. Daarnaast werd het tarief verlaagd tot 15% voor een aantal specifieke dividenden. Het ging daarbij onder meer om dividenden van zogenaamde KB nr. 15-aandelen of AFV-aandelen, die genoteerd waren op een beurs voor roerende waarden, mits

onherroepelijke verzaking aan de overdracht van de voordelen die voortvloeien uit de vrijstelling van vennootschapsbelasting. Ook andere specifieke dividenden vielen onder het verlaagde tarief van 15%. Het ging onder meer om dividenden van aandelen uitgegeven vanaf 1 januari 1994 via publieke uitgifte.

Het verlaagde tarief gold verder voor dividenden van aandelen, uitgegeven vanaf 1 januari 1994, ter vertegenwoordiging van maatschappelijk kapitaal ingevolge inbrengen in geld, hetzij aan toonder en vanaf hun uitgifte in open bewaargeving gegeven, hetzij gedematerialiseerd en vanaf hun uitgifte op een effectenrekening ingeschreven, of die, bij aandelen op naam, sedert hun uitgifte het voorwerp

hadden uitgemaakt van een ononderbroken inschrijving op naam bij de uitgever. Het verlaagde tarief gold ook voor dividenden uitgekeerd door Belgische beleggingsvennootschappen (en buitenlandse van gelijke aard), zoals bedoeld in de wet van 20 juli 2004 betreffende bepaalde vormen van collectief beheer van beleggingsportefeuilles (thans vervangen door de wet van 3 augustus 2012), zoals beveks, bevaks en vastgoedbevaks, ongeacht de datum van uitgifte van de aandelen.

Het tarief van 15% was verder van toepassing op bepaalde dividenden van aandelen uitgekeerd door kmo-vennootschappen gevestigd in de Europese Economische Ruimte die op een beurs voor roerende waarden waren genoteerd of waarvan een

deel van het kapitaal was ingebracht door een Privak en waarvan een meerderheid van de aandelen aan één of meer natuurlijke personen toebehoorden. En ten slotte gold het 15% tarief ook voor dividenden toebedeeld door een coöperatieve participatievennootschap in het kader van een werknemersparticipatieplan, volgens de wet van 22 mei 2001 betreffende de werknemersparticipatie in het kapitaal en de winst van vennootschappen.

In het kader van de begrotingsmaatregelen van de regering Di Rupo werd eind 2011 voor het inkomstenjaar 2012 – dus voor dividenden die worden toegekend of betaalbaar gesteld tijdens 2012 – het tarief van 15% inzake dividenden (en bepaalde types van interest) opgetrokken tot 21%. Dat percentage was eventueel te verhogen met een bijkomende heffing van 4% voor inkomsten boven 20.020 euro. In 2013 werd die maatregel echter alweer afgevoerd. Het tarief van 21% gold ook voor inkoopboni. Voor liquidatieboni, daarentegen, werd het tarief van 10% behouden.

STAND VAN ZAKEN PER 1 JANUARI 2013

Het stelsel dat van toepassing is op de dividendinkomsten die worden toegekend of betaalbaar gesteld vanaf 2013 – als gevolg van de bepalingen van de Programmawet van 27 december 2012 – kunnen we makkelijk samenvatten. Het basistarief voor dividenden blijft vastgesteld op 25%. Het tarief van 21% is opgetrokken tot 25%, wat toeliet de bijkomende heffing van 4% en alle bijhorende complicaties af te schaffen. Een nieuw tarief van 15% is ingevoerd voor dividenden van zogenaamde residentiële vastgoedbevaks. Het gaat om vastgoedbevaks waarvan minstens 80% van het vastgoed bestaat uit voor bewoning aangewende of bestemde onroerende goederen, waarvan de dividenden tot eind 2012 volledig waren vrijgesteld van roerende voorheffing, ongeacht het statuut van de belegger. Het tarief van 10% voor liquidatieboni blijft ongewijzigd. Het nieuwe regime is gekenmerkt door een sterke vereenvoudiging van de tariefstructuur. Die vereenvoudiging heeft echter ook haar prijs. Praktisch alle vormen van dividendinkomen zijn nu aan 25% roerende voorheffing onderworpen.

LAATSTE GROTE EVOLUTIE: DE PROGRAMMAWET VAN 28 JUNI 2013

Een voorlopig laatste grote ingreep vanwege de regering in de tarieven voor roeren-

Het nieuwe regime kent een sterke vereenvoudiging van de tariefstructuur. Maar ook dat heeft zijn prijs. Praktisch alle vormen van dividendinkomen zijn nu aan 25% roerende voorheffing onderworpen.

de voorheffing op dividenden kreeg zijn beslag in de Programmawet van 28 juni 2013. Enerzijds was de regering opnieuw op zoek naar bijkomende inkomsten. Dat resulteerde in een sterke verhoging van het tarief voor liquidatieboni van 10 naar 25%, zij het met een overgangperiode tot 1 oktober 2014 (zie verder). Anderzijds wilde de regering in het kader van haar relanceplan de kapitaalsbasis van kmo's aanmoedigen door een nieuw systeem van verlaagde roerende voorheffing in te voeren. We vatten voor u de nieuwe bepalingen samen voor liquidatieboni en (in een tweede deel) voor het verlaagd tarief inzake de roerende voorheffing van 15% voor kleine vennootschappen.

LIQUIDATIEBONI

Het tarief inzake liquidatieboni wordt verhoogd van 10 naar 25% met ingang van 1 oktober 2014. Om te beletten dat vennootschappen massaal zouden liquideren voor 1 oktober 2014 om de boni alsnog aan het tarief van 10% te kunnen uitkeren, heeft de wetgever voorzien in een overgangsmaatregel, opgenomen in artikel 537 WIB 92. Die moet toelaten de vennootschap nog enkele jaren verder te zetten zonder het risico te lopen op 25% roerende voorheffing bij uitkering van de liquidatieboni na 1 oktober 2014. Dat effect wordt bereikt door het vastklikken van de stock aan belaste reserves aan 10% roerende voorheffing. Het vastklikken gebeurt door de op 31 maart 2013 bestaande belaste reserves

eerst als dividend uit te keren, wat een roerende voorheffing aan 10% (in plaats van 25%) opeisbaar maakt. Het tarief van 10% speelt maar in zoverre dat minstens het verkregen bedrag (90% netto, na 10% inhouding) onmiddellijk wordt opgenomen in het kapitaal van de uitkerende vennootschap en daar gedurende een zekere periode in behouden blijft. Daarna kan het bedrag belastingvrij naar de aandeelhouder vloeien via een kapitaalvermindering of ingevolge liquidatie van de vennootschap.

WELKE BELASTE RESERVES?

Het uit te keren dividend dient zijn oorsprong te vinden in beschikbare belaste reserves. Dat zijn de uitkeerbare reserves die in de opgave 328R voorkomen, met name de boekhoudkundige beschikbare reserves, de overgedragen winst, alsook de vermindering van het kapitaal (of uitgiftetpremies) door opnemings van erin geïncorporeerde belaste reserves. De wettelijke reserve en andere onbeschikbare reserves vallen hier buiten. Die belaste reserves dienen te blijken uit de jaarrekening die ten laatste op 31 maart 2013 door de algemene vergadering is goedgekeurd, dit om manipulaties te voorkomen. Voor de meerderheid van de vennootschappen die per kalenderjaar boekhouden en die hun jaarlijkse algemene vergadering na 31 maart houden, zullen de belaste reserves blijken uit de jaarrekening afgesloten per 31 december 2011. In het geval de belaste reserves evenwel gedaald zijn door verliezen in het boekjaar afgesloten op 31 december 2012, zal uiteraard enkel het saldo in aanmerking komen voor dividenduitkering en inbreng in het kapitaal. Gezien de timing van de dividenduitkering en de inbreng, zal het dividend veelal de vorm aannemen van een tussentijds dividend. Een interimdividend werkt hier niet omdat het gaat om een uitkering uit de winst van het lopende boekjaar waarvan de jaarrekening niet is goedgekeurd ten laatste op 31 maart 2013.

INBRENG VAN HET VERKREGEN BEDRAG IN HET KAPITAAL

Om van het tarief van 10% te kunnen genieten dient het netto bedrag, na inhouding van 10% roerende voorheffing, "onmiddellijk" in het kapitaal van de uitkerende vennootschap te worden ingebracht. De inbreng kan ten vroegste op 1 juli 2013 gebeuren (de datum van de inwerkingtreding van de overgangsmaat-

regel), en dient wettelijk uitgevoerd te zijn binnen het belastbare tijdperk dat afsluit voor 1 oktober 2014. Voor vennootschappen die een boekhouding per kalenderjaar voeren (elke wijziging van afsluitdatum vanaf 1 mei 2013 blijft trouwens zonder uitwerking voor de overgangsmaatregel) dienen de dividenduitkering en de onmiddellijke inbreng ervan dus in principe tussen 1 juli en 31 december 2013 te gebeuren. Vennootschappen met een latere afsluitdatum – tussen 1 januari en 30 september – hebben dus meer tijd.

Om tegemoet te komen aan de bezorgdheid dat sommige vennootschappen en hun adviseurs of notarissen onvoldoende tijd hadden om de operatie af te ronden binnen de strikte wettelijke termijn, werd bij circulaire van 13 november 2013 in een versoepeling voorzien. Die houdt in dat vennootschappen die hun jaarrekening afsluiten vanaf 1 oktober 2013 tot en met 30 maart 2014 uiterlijk tot 31 maart 2014 de tijd krijgen om de inbreng en de daarmee gepaard gaande kapitaalverhoging te formaliseren voor notaris. Deze versoepeling belet echter niet dat de toekenning of betaalbaarstelling van het dividend voor vennootschappen die per kalenderjaar boekhouden of afsluiten tussen 1 oktober en 30 december 2013 uiterlijk op 31 december 2013 diende te geschieden (met aangifte en betaling van de roerende voorheffing ten laatste op 15 januari 2014). Voor de andere vennootschappen moet deze toekenning of betaalbaarstelling uiterlijk op de afsluitdatum van het boekjaar tussen 1 januari en 30 maart 2014 geschieden.

De inbreng moet ten minste gelijk zijn aan het netto verkregen bedrag, wat volgens de administratie bekeken wordt per aandeelhouder en per aandeel. Het lijkt dus perfect mogelijk dat een aandeelhouder maar voor een deel van zijn aandelen deelneemt aan de inbreng of helemaal niet deelneemt aan de kapitaalverhoging. Er dient dus geen correlatie te bestaan tussen het gedecreteerde dividend en het bedrag van de uiteindelijke inbreng. Aandeelhouders die niet of maar gedeeltelijk deelnemen riskeren natuurlijk (naast een 25% voorheffing) te verwateren tegenover hun medevennoten die de inbreng wel verrichten. Dat kan bijvoorbeeld een reden zijn waarom aandeelhouders-vennootschappen, voor wie het vastklikken aan 10% roerende voorheffing weinig relevantie vertoont gezien de mogelijkheid van vrijstelling of verrekening van de

bronheffing, toch hun netto dividend zullen inbrengen.

De inbreng kan geschieden in geld (bij effectieve uitkering van het dividend in geld) dan wel in natura (bij inbreng van de vordering op het dividend). De administratie interpreteert de term 'onmiddellijk' als 'zonder verwijl'. Gezien de termijn van vijftien dagen na de toekenning of betaalbaarstelling van het dividend voor de aangifte en storting van de roerende voorheffing, werd initieel voorzien dat de inbreng idealiter binnen die periode geschiedde, zodat met zekerheid het tarief van 10% van toepassing was. Mocht de inbreng toch later plaatsvinden, dan vergde de administratie van de uitkerende vennootschap een 'bewijskrachtig element' aangaande de geplande inbreng, zoals een uitdrukkelijke vermelding in de notulen van de (bijzondere) algemene vergadering die beslist tot uitkering van het dividend uit de belaste reserves. Onder de huidige versoepelde regeling kan er maximaal zes maanden liggen tussen de dividenduitkering en de eigenlijke inbreng. Vandaar dat de administratie vereist dat de vennootschap en de aandeelhouder(s) zich uiterlijk op de datum van de toekenning of betaalbaarstelling wederzijds verbinden, de eerstgenoemde om de kapitaalverhoging uit te voeren, en de laatstgenoemde, om ten minste het verkregen netto bedrag van het dividend in het kapitaal in te brengen,

Er is een overgangsmaatregel voorzien. Die moet beletten dat vennootschappen massaal zouden liquideren voor 1 oktober 2014 om de liquidatieboni aan het tarief van 10% te kunnen uitkeren.

WETGEVER VOORKOMT MISBRUIK

- boekhoudkundig resultaat voor boekjaar 2013: 600
- jaardividend betreffende boekjaar 2013: 250
- som van de dividenden betreffende de vijf vorige belastbare tijdperken: 1.000
- som van de boekhoudkundige resultaten van de vijf vorige belastbare tijdperken: 1.500

De basis voor de aanslag van 15%: $(600 \times 1000/1500) - 250 = 150$

Volgens het normale dividendbeleid had de vennootschap voor 2013 een dividend van 400 ($600 \times 2/3$) moeten uitkeren. Het tekort van 150 wordt toegerekend op de uitgekeerde reserves die een roerende voorheffing van 10% hebben ondergaan, waardoor het tekort een afzonderlijke aanslag van 15% ondergaat.

hetgeen kan bewezen worden onder meer via een schriftelijke verklaring van partijen, de storting van de in te brengen gelden op een geblokkeerde rekening, enz. Bij gebrek aan inbreng zal een aanvullende roerende voorheffing van 15% verschuldigd zijn, verhoogd met nalatighedsinterest, zodat de roerende voorheffing uiteindelijk 25% bedraagt zoals voor een gewoon dividend. Die dividenden worden niet in aanmerking genomen voor de berekening van de grens van 13% betreffende de verlaagde tarieven inzake vennootschapsbelasting. Dat houdt in dat vennootschappen die met de uitkering van de belaste reserves uitkomen boven 13% van het gestort kapitaal bij het begin van het belastbaar tijdperk, toch niet het voordeel van de verlaagde tarieven verliezen.

WETGEVER VOORKOMT MISBRUIK

De wetgever heeft willen voorkomen dat vennootschappen met een boekhoudkundige winst ("te bestemmen winst van het boekjaar") voor het boekjaar van de inbreng (het boekjaar 2013 bij een boekhouding per kalenderjaar) uit die winst een lager dividend (ander dan een vastgeklikt dividend) zou uitkeren dan het gemiddelde normale dividend gedecreteerd in verband met de vorige vijf boekjaren (in principe de boekjaren 2008 tot 2012).

Enkel de gewone dividenden worden ge-
viseerd, niet inkoopboni of onregelmatige
terugbetalingen van kapitaal of uitgifte-
premies. Boekjaren met boekhoudkundig
verlies worden niet in aanmerking geno-
men voor de berekening.

Mocht het jaardividend voor 2013 toch
lager liggen dan voormeld normaal di-
vidend, dan zal het tekort toegerekend
worden op de in het kapitaal ingebrachte
reserves. Dat betekent dat het verschil nog
een bijkomende afzonderlijk aanslag van
15% zal ondergaan die voor de uitkerende
vennootschap geen beroepskost uitmaakt
in de vennootschapsbelasting (zie voor-
beeld kader).

LATERE KAPITAALVERMINDERINGEN

Indien een vennootschap een kapitaal-
verhoging in geld of in natura heeft on-
dergaan en vervolgens overgaat tot een
kapitaalvermindering, zal de verminde-
ring in eerste instantie worden aangere-
kend op het kapitaalgedeelte dat in het
kader van de overgangsregeling werd on-
derschreven. Gebeurt de kapitaalvermin-
dering binnen een sperperiode van acht
jaar na de datum van de inbrengakte (idem
indien versoepeling toepasselijk is), dan
moeten we de vermindering beschouwen
als een dividenduitkering en is ze onder-
worpen aan een (bijkomende) roerende
voorheffing van 15% in de eerste vier jaar
na op de inbreng, van 10% in het vijfde en
zesde jaar na op de inbreng en van 5% in
het zevende en achtste jaar na op de in-
breng. Voor vennootschappen die voor
het belastbare tijdperk van de inbreng
voldoen aan het criterium van 'kleine' ven-
nootschap in de zin van artikel 15 van het
wetboek van vennootschappen (eventueel
op geconsolideerde basis) wordt de ter-

mijn gehalveerd tot vier jaar, waarbij de
bijkomende voorheffing 15% bedraagt in
de eerste twee jaar na de inbreng, 10% in
het derde jaar en 5% in het vierde jaar.

Deze sanctie zal in principe niet spe-
len indien de vennootschap binnen de
sperperiode toch overgaat tot liquidatie,
doch onder voorbehoud van de anti-mis-
bruikbepaling van artikel 344, §1 WIB 92,
m.a.w. indien de liquidatie voortvloeit uit
andere redenen dan puur fiscale, zoals
ziekte of pensionering van de zaakvoer-
der.

PRAKTISCHE OVERWEGINGEN

Om uit te maken of aandeelhouders be-
lang hebben bij een inbreng van de uit-
gekeerde belaste reserves om het tarief
van 10% vast te klikken, moeten ze enkele
afwegingen maken. In de eerste plaats
moeten ze kijken naar het bedrag van de
in aanmerking komende belaste reserves.
Gezien de kosten die gepaard gaan met de
uitkering en onmiddellijke inbreng, wordt
in de praktijk geoordeeld dat het bedrag
aan belaste reserves zich minstens tussen
75.000 en 100.000 euro moet situeren.
Het feit dat de in het kapitaal geïncorpo-
reerde uitgekeerde reserves voor minstens
acht (en voor kmo's vier jaar) onbeschik-
baar dienen te blijven voor de aandeel-
houder, moet worden meegenomen in
de berekening van het reële voordeel van
het vastklikken aan 10%, ten opzichte
van een (vroegere) uitkering aan 25%. De
aandeelhouders moeten de historiek van
de dividenduitkeringen betreffende de
laatste vijf belastbare tijdperken in over-
weging nemen, indien de verwachting is
dat boekjaar 2013 eindigt met een positief
boekhoudkundig resultaat. Dat gebeurt
met het oog op het bepalen van het jaar-

dividend voor 2013. Het feit dat nogal wat
vennootschappen in 2011 zijn overgegaan
tot de uitkering van superdividenden met
toepassing van 15% roerende voorhef-
fing, kan ervoor zorgen dat de jaarwinst
van boekjaar 2013 voor een groot stuk
uitgekeerd zal moeten worden (bovenop
de stock aan vastgeklikte reserves), om
zo een bijkomende afzonderlijke aanslag
te vermijden. Eventuele andere investerin-
gen (bijv. in tax shelter projecten) dienen
mee in rekening te worden genomen. Tot
slot moet de aandeelhouder ook overwe-
gen of hij een verkoop van zijn aandelen
in de komende vier of acht jaar voorziet,
in welk geval het vastklikken minder aan-
gewezen lijkt, tenzij indien de hogere roe-
rende voorheffing de prijszetting voor de
aandelen zou beïnvloeden. ■

In de volgende editie van CFO Maga-
zine gaat de auteur dieper in op de
verlaagde roerende voorheffing voor
kleine vennootschappen en de belang-
rijkste vrijstellingen en verzakingen
van roerende voorheffing.

VOOR
CONTROLLING
PROFESSIONALS

www.axiomepm.be

contacteer ons:

Tel.: +32 2 609 04 36
Mail: info@axiomepm.be

TIL UW
EXCEL-BASED
**BUDGETING
& REPORTING**
NAAR EEN
HOGER NIVEAU !

axiomePM[™]
PERFORMANCE MANAGEMENT